

Nakladatelství Triáda vydává třísvazkovou práci Jana Tesaře o partyzánském hnutí *Česká cikánská rapsodie*

Vzpomínky Josefa Serinka, proslulého „Černého partyzána“, zaznamenal Jan Tesař v letech 1963–1964. K rukopisu se po čtyřiceti letech vrátil, připravil jej k vydání a vystavil kritickému zkoumání. **Rozsáhlá komentovaná edice je dovršením práce Jana Tesaře věnované dějinám českého partyzánského hnutí za 2. světové války.** Autor se v ní snaží inspirovat diskusi o možnostech dokumentování aktivit, které se odehrály v konspiraci, a také šíře o problému kolektivní paměti jako rozhodujícím činitelem vytvářejícím a udržujícím národ.

Historik Zdeněk Vašíček o Tesařově serinkovském bádání napsal:

„Tesařovy záznamy vyprávění Josefa Serinka (...) nejsou historikům neznámé. Část jejich opisu kolovala od šedesátých let ve strojopise a už tehdy se stala unikátním a citovaným zdrojem pro objasnění některých skutečností souvisejících s nekomunistickým československým protinacistickým odbojem. Shodou okolností však nikdy nevyšly knižně a dosud nebyly známy ani jako celek. (...)

Z hlediska metodologického jsou Tesařovy záznamy Serinkových vyprávění průkopnickou prací na poli tzv. oral history. Svou cenu má tato práce také vzhledem ke kritickému zpracování uváděných skutečností a nastolení důležitých otázek, které z užití uvedené metody vyplývají.“

Josef Serinek / Jan Tesař / Triáda

**Energische Fahndung
nach Josef Serynek!**

Serinek
.....

První svazek obsahuje vzpomínky Josefa Serinka (1900–1974), rozčleněné do 18 kapitol a doplněné epilogem Jana Tesaře a dokumentárními přílohami. V prvních dvou kapitolách se Serinek vrací k událostem 1. světové války. Uvádí, že jako šestnáctiletý byl odveden a vzápětí dezertoval – zde jeho první zkušenost se životem v lesní ilegalitě, ale také zcizující zkušenost ve vztahu k vládnoucí moci. Třetí a čtvrtá část zahrnuje období první republiky (Serinek žil na území Sudet) a vypovídá mimo jiné o tom, jak se formovalo Serinkovo sociální, ale i vlastenecké cítění. V další části líčí události roku 1942, kdy byl i se svou rodinou kvůli svému romskému původu deportován do tábora v Letech, z nějž zanedlouho poté uprchl. Několik desítek jeho příbuzných v příštích měsících zahynulo v Osvětimi. Následující kapitoly o Serinkově dramatickém pronásledování a zároveň snaze najít spojenece

v záměru bojovat aktivně proti nacistům, která trvala až do léta 1943, kdy se mu povedlo spojit s formující se odbojovou skupinou kolem prof. Josefa Grni a kpt. Karla Štainera-Veselého na Vysočině a postupně začíná vytvářet vlastní lesní oddíl, jak z českých partyzánů, tak z ruských uprchlíků.

Druhý svazek tvoří podrobné Tesařovy Komentáře ke vzpomínkám Josefa Serinka, které jsou výsledkem více než desetiletého podrobného studia.

Třetí svazek edice obsahuje kromě oddílů Map, tabulek a diagramů k partyzánskému odboji na Vysočině především shrnující několikadílnou studii nazvanou Serinkovské inspirace, v níž se zabývá mj. metodologickými východisky záznamu a studia pramenů, místem Josefa Serinka v dějinách čs. Odboje, či otázkami, **proč se v českých zemích během 2. světové války partyzánské hnutí neprosadilo výrazněji a proč bylo tak snadno ovládnuto Sověty**. Edicí České cikánské rapsodie se Jan Tesař pokusil splatit „dluh nejen vůči Serinkovi“. Zároveň pro něho byla příležitostí, aby „vyjádřil svůj poslední názor o tragickém vyústění té etapy československých dějin, jíž je Druhý odboj“.

V úvodu prvního svazku *České cikánské rapsodie* Jan Tesař píše, co bylo podnětem pro to, že se vracel k materiálu ze 60. let a jakou roli v tom sehrálo nakladatelství Triáda:

„Jednoho dne v roce 2003 mi redaktor nakladatelství Triáda ukázal rukopis věnovaný válečným osudům evropských Romů, který chystal k vydání. V obsáhlém sborníku, podávajícím obraz genocidy očima jejich obětí, chyběl jakýkoli text, vztahující se k někdejší historickým Romům českým. Jako by to byla symbolická zkratka: právě v Čechách se nacistům za iniciativní pomoci české protektorátní vlády a jejich úřadů podařilo dovést plán na vyvraždění Cikánů téměř do konce, tak jako málokde. Zůstalo málo těch, kdo přežili, ale hlavně byl pramalý zájem o zachování památky obětí. Právě česká společnost zůstala víc než která jiná lhostejná vůči této tragédii a svému vlastnímu podílu na ni, a právě jí z toho po letech vznikla těžká kulturní a mravní újma s nedohlednými důsledky ještě do budoucna.

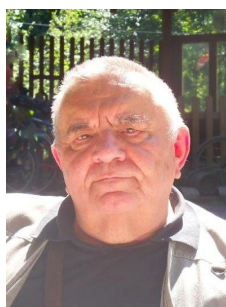
Zmínil jsem se, že jsem v letech 1963–1964 pořídil záznam vzpomínek někdejšího slavného „Černého partyzána“, Josefa Serinka, kterého na konci války a v prvních poválečných letech znala celá Českomoravská vysočina jakožto jakéhosi Enšpígla, který trestal, napravoval, a zároveň nejvíce potřebným pomáhal. Redaktor mne okamžitě vyzval ke spolupráci, a sotvaže nahlédl do rukopisu, rozhodl se Serinkovo vyprávění vydat. Poněkud mne tím zaskočil, neboť jsem neměl v úmyslu ještě se k tématu vracet. Můj záznam Serinkových vzpomínek v přepise Jaromíra Procházky kdysi dávno mezi historiky 2. odboje koloval, byl mnohokrát použit a ve výběru citován; co se týká publicistiky, zveřejnil jsem hned v roce 1990 (když se zase mohlo mé jméno objevit v oficiálním tisku) seriál *SOS rasismus*, v němž jsem pod titulkem *O jedné zapomenuté genocidě* psal také o letech a Serinkovi. Poté jsem měl jiné literární plány. Neměl jsem ve zvyku psát o těžké věci dvakrát. Ale když jsem si znovu přečetl tehdy víc než čtyřicet let starý zápis a pokusil se ho číst očima redaktora Triády, očima pro mne mladé generace, s překvapením jsem zjistil, že nalézám v Serinkově baladě nové polohy, které jsem předtím buď neviděl, anebo bez zájmu přecházel. Náhle se přede mnou objevil dluh, který si žádal být splacen, dluh nejen vůči Serinkovi.

(...)

Kniha vznikala nakonec po dobu více než deseti let, v jejichž průběhu jsem se stále znova k textu vracel. Snažil jsem se objevit nejautentičtější tvář toho pozoruhodného člověka a porozumět, co on sám považoval ve svém poselství za nejnaléhavější, a zároveň jsem naslouchal kritikám přítele Roberta, který mne nepřestával upozorňovat, kdekoli shledával mé myšlenky málo jasné či novému pokolení málo sdělné. Pomoc Roberta Krumphanzla se však neomezovala, jen na to: vida obtíže, kterým jsem musel čelit ve svém stáří, obstarával mi literaturu, upozorňoval mne na neznámé edice, organizoval mi návštěvy v archivech i sám v nich bádala, obstarával fotografie... Já pak, který jsem se po celý život vcelku úspěšně bránil jakékoli instituci, jež by chtěla organizovat mé poslání, jsem na konci své cesty ještě jednou využil dokonale nezávislosti na jakémkoli politickém režimu, ústavech, grantech, plánech, mecenáších a jejich vkusu, a na druhé straně pocítil dobrodiní instituce svobodného nakladatelství, které nejen vynakládá prostředky na šíření mých myšlenek, ale dokonce mi pomáhá v práci. Jen díky té mimořádné souhře mohla vzniknout tato kniha.“

Josef SERINEK (25. února 1900 v Bolevci u Plzně – 14. června 1974 ve Svitavách) patřil mezi významné účastníky československého domácího odboje za 2. světové války, byl jedním z prvních českých partyzánů a organizátorů tohoto hnutí na západ od moravsko-slovenského pomezí. Vybudoval zde rozsáhlou síť spojek, získal řadu pomocníků, zorganizoval a vybudoval úkryty v lesích a u českých vlastenců na Českomoravské vrchovině. Věnoval se též výchově mladých Čechů, kteří se připojili k partyzánům, a učil je životu v ilegality.

Jan TESAŘ (* 1933 ve Skutči), historik. Před ukončením studia historie na FF UK byl v roce 1956 přijat jako vědecký pracovník do Vojenského historického ústavu. Odtud byl po dvou letech z politických důvodů propuštěn. Poté krátce pracoval v muzeu v Pardubicích a v roce 1961 byl zpátky přijat do VHÚ, odkud je znovu donucen odejít krátce po invazi v srpnu 1968. Díky Josefu Mackovi je pak přijat do Historického ústavu ČSAV. Ne nadlouho, v září 1969 byl zatčen. Po 13 měsících strávených ve vazbě byl bez soudu propuštěn a opět se zapojil do odporu proti husákovské konsolidaci. Znovu byl zatčen v roce 1971, z vězení se vrátil v říjnu 1976. Poté patřil mezi signatáře Charty 77 a inicioval vznik Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných. V květnu 1979 byl znovu zatčen a posléze přijal nabídku k vystěhování (1980), žil nejprve v Německu, později ve Francii. Kromě účasti v několika publikacích věnovaných zvláště českému partyzánskému hnutí a odboji ve 2. světové válce knižně vydal: *Diagnosi 301.7* (italsky 1980, rozšířeno a doplněno jako *Zamlčená diagnóza*, Triáda 2003), *Sme autentickí dedičia* (1995), *Mnichovský komplex. Jeho příčiny a důsledky* (2000) a *Traktát o „záchraně národa“*. Texty z let 1967–1969 o začátku německé okupace (*Triáda* 2006).

Josef Serinek / Jan Tesař – *Česká cikánská rapsodie*

I. Vzpomínky Josefa Serinka / Jan Tesař, Místo epilogu / Rozhovor s Josefem Ondrou / Dokumenty
508 stran, ISBN 978-80-87256-84-8, 165 x 220 mm, pevná vazba

II. Komentáře ke vzpomínkám Josefa Serinka

640 stran, ISBN 978-80-87256-85-5, 165 x 220 mm, pevná vazba

III. Mapy, tabulky, diagramy – partyzáni na Vysočině / Jan Tesař, Serinkovské inspirace

212 stran, ISBN 978-80-7474-171-5, 165 x 220 mm, pevná vazba

ISBN 978-80-87256-86-2 (soubor)

edice Delfín

Graficky upravil Jakub Troják

Další knihy Jana Tesaře v nakladatelství Triáda:

Zamlčená diagnóza (vyšlo 2003)

Kniha o počátcích odporu proti husákovské „konsolidaci“.

Traktát o „záchraně národa“ (vyšlo 2006)

Texty z let 1967-1969 o začátku německé okupace

Co počít ve vlkové bříše (připravujeme)

Práce o vytváření struktur občanské společnosti 1968–1980